

Henrik Gustafsson
Områdesskydd
Naturavdelningen
036-39 5234

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Bosgårdsbranten i Jönköpings kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808, MB) området Bosgårdsbranten, som det avgränsas på bifogad karta (bilaga 1) och med de gränser som slutligen utmärks i fält, som naturreservat.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se **Naturreservatsföreskrifter**).

Länsstyrelsen fastställer, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., de mål och riktlinjer för området långsiktiga vård som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen (bilaga 2).

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara en äldre lövskog med inslag av tall och solexponerade träd med dess biologiska mångfald
- bevara skog i brantmiljö med dess biologiska mångfald
- omföra en mindre granplantering till lövskog

Syftet ska uppnås genom att:

- gran avverkas och hålls efter på flacka partier i lövskogen och vid behov friställs grova lövträd
- brantskogen lämnas i huvudsak för fri utveckling
- ett mindre område med planterad granskog avverkas och omförs till lövskog

Uppgifter om naturreservatet

ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Bosgårdsbranten
Beslut om Natura 2000	Nej
Kommun	Jönköping
Socken	Skärstad
Lägesbeskrivning	2 km väster om Kaxholmen mellan sjöarna Vättern och Landsjön
Fastigheter	Del av Bosgård 1:2, 1:12, 2:8, 1:25 och 4:1
Fastighetsägarkategori	Enskilda
Gräns	Enligt karta, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Areal	33 ha, varav vatten 0 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län

BESKRIVNING AV OMRÅDET

Bosgårdsbranten utgörs av en värdefull äldre skog på ett flackt område i sydost som i väster övergår i en brant ner mot E4:an. Skogen domineras av gammal ek och tall. Det finns även inslag av fågelbär, asp, rönn, vildapel och björk samt gran i branterna. I ravinerna där jordtäcket är tjockare finns ett större inslag av alm, ask, oxel och lind. Bosgårdsbranten är mycket skiftande med karga och solbelysta hållmarker, ädellövskog i raspartier och lummig lövskog på flacka områden.

För mer information om området och dess naturvärden hänvisas till skötselplanen (bilaga 2).

Naturreservatsföreskrifter

A. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 5 § MB OM INSKRÄNKNINGAR I RÄTTEN ATT ANVÄNDA MARK- OCH VATTENOMRÅDEN

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. bedriva skogsbruk eller på annat sätt skada eller transportera bort hela eller delar av levande eller döda träd eller buskar
2. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning
3. anordna upplag av något slag
4. dika
5. bedriva täkt av något slag
6. uppföra byggnad, parkerings- eller campingplats eller annan anläggning. Undantag gäller jaktorn.

7. anlägga väg, led, bro eller spång
8. anlägga mark- eller luftledning, mast eller antenn
9. plantera in för området främmande arter
10. använda kemiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen.

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. uppföra stängsel eller annan hägnad

***B. FÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 6 § MB OM
FÖRPLIKTELSE FÖR ÄGARE OCH INNEHAVARE AV
SÄRSKILD RÄTT ATT TÅLA VISST INTRÅNG***

Ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. utmärkning av naturreservatet enligt Naturvårdsverkets anvisningar
2. uppsättning och underhåll av informationstavla
3. avverkning av planterat granbestånd. Se streckat område på beslutskarta (bilaga 1).
4. röjning/avverkning av uppkommande gran, luckhuggning och utglesning kring grova lövträd i lövskogen
5. bekämpning av invasiva främmande arter
6. genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden, inklusive uppföljning av bevarandemål

***C. ORDNINGSFÖRESKRIFTER ENLIGT 7 KAP. 30 § MB OM
RÄTTEN ATT FÄRDAS OCH VISTAS INOM
NATURRESERVATET SAMT OM ORDNINGEN I ÖVRIGT
INOM NATURRESERVATET***

Inom naturreservatet är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller liggande eller stående döda träd eller buskar
2. elda annat än med medhavd ved
3. varaktigt sätta upp tavla, skylt, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning
4. gräva upp växter
5. samla in mossor, lavar eller vedsvampar. Undantag gäller insamling av enstaka exemplar för den artbestämning som inte låter sig göras i fält. Vid insamling för artbestämning ska fynden rapporteras till Länsstyrelsen och/eller Artdatabanken.
6. samla in insekter med fällor som dödar

Inom naturreservatet är det utan Länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

7. anordna organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande med fler än 100 deltagare
8. anordna lägerverksamhet med fler än 30 deltagare

Föreskrifterna under A och C ovan ska inte utgöra hinder för förvaltaren av naturreservatet att utföra de åtgärder som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B och som preciseras i fastställd skötselplan (bilaga 2). Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga traktorvägar, samfärd väg, stigar/ridstigar, avloppsanläggning och -ledning, vattenledning, telefonledning, kraftledning, kraftledningsgator och rensning av befintliga diken. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för normalt underhåll av E4:an, nybyggnation av viltstängsel längs E4:an samt underhåll av detta inklusive röjning av en 5 meter bred zon från stängslet.

Från föreskrifterna undantas åtgärder för vetenskaplig undersökning eller motsvarande för vilka tillstånd erhållits av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller/kan komma att gälla för området.

Bakgrund

Bosgårdsbranten nyckelbiotopinventerades av Skogsstyrelsen år 2001. I stort sett hela brantsskogen klassades då som naturvärdesobjekt. Vid en utvärdering över all mark med höga naturvärden i Östra Vätterbranterna år 2005 bedömdes Bosgårdsbranten tillsammans med elva andra områden uppfylla de kriterier som krävs för ett långsiktigt skydd i form av naturreservat. Markägarna till Bosgårdsbranten fick i augusti 2005 ett informationsbrev om Länsstyrelsens förslag om att långsiktigt skydda Bosgårdsbranten som naturreservat. Under vintern 2005 och fram till hösten 2006 diskuterades förslaget mellan Länsstyrelsen och berörda markägare. I september 2006 beställde Länsstyrelsen värdering av berörda fastigheter av NaiSvefa AB. Länsstyrelsen gav i september 2006 NaiSvefa AB i uppdrag om förhandling om ersättning för berörda markägare. Avtal om inträngsersättning har tecknats för fyra av fem fastigheter. Förhandling pågår för en fastighet. Länsstyrelsen beställde inmätning av naturreservatsgränsen från Lantmäteriet i mars 2010. Inmätningen var klar i november 2011.

Samråd enligt 25-26 §§ förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. har skett med Jönköpings kommun, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

Förslag till beslut och skötselplan skickades i december 2010 på remiss till markägare, Naturvårdsverket, Jönköpings kommun, Skogsstyrelsen och intresseorganisationer. Sakägare förelades att samtidigt inkomma med yttrande.

Svar inkom från en markägare, Naturvårdsverket, Jönköpings kommun
Naturskyddsföreningen Huskvarna-Gränna och E.ON Elnät Sverige AB.

REMISSVAR

En markägare vill att utmärkning av traktorvägar, ridstigar och stigar görs på kartan till skötselplanen. Markägaren vill också att det i skötselplanen framgår att befintliga diken får rensas och att det i naturreservatets föreskrifter ska finnas möjlighet att anlägga vatten- och avloppsledning till befintlig pumpstation på Bosgård 4:5.

Naturvårdsverket tillstyrker förslaget.

Jönköpings kommun tillstyrker förslaget men anser att en mindre p-plats bör anläggas för att göra naturreservatet tillgängligt för allmänheten. Vidare anser Jönköpings kommun att naturreservatet borde vara 6 hektar större i norr så att även nyckelbiotopen där ingår i naturreservatet.

Naturskyddsföreningen anser att skötselplanen skall åtföljas av en ekonomisk redovisning som visar den årliga kostnaden för genomförande av skötseln m.m. och realismen i förslaget. Vidare anser Naturskyddsföreningen att området bör göras mer tillgängligt med vägvisning till informationstavla och parkeringsplats samt att en genomgående stig markeras genom hela naturreservatet så att besökare får ta del av utsikten över Vättern.

E.ON Elnät Sverige AB har inget att erinra mot förslaget så länge befintlig 10 kV luftledning längs naturreservatets gräns i öster samt 0,4 kV jord- och hängkabel inom naturreservatet i norr kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner ej försvåras samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet.

Samtliga remissvar har behandlats och delvis beaktats i beslut eller skötselplan. Länsstyrelsen ställningstagande finns längre ner i dokumentet under rubrikerna bedömning och remissvar - Länsstyrelsens ställningstagande.

Motivering

BESTÄMMELSER

Enligt 7 kap. 4 § MB får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap. 5 § MB ska i ett beslut om att bilda naturreservat skälen för beslutet anges. I beslutet ska också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

I 7 kap. 6 § MB anges att om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slätter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

I 7 kap. 25 § MB anges att vid prövning av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn tas även till enskilda intressen. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

I 7 kap. 30 § MB stadgas att föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. Föreskrifterna ska gälla omedelbart, även om de överklagas.

I 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. anges bl.a. att länsstyrelsen ansvarar i länet för områdesskyddet.

Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska länsstyrelsen fastställa en skötselplan för ett naturreservats långsiktiga vård. En skötselplan ska ingå i varje beslut om bildande av ett naturreservat.

Länsstyrelsen får, enligt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., meddela föreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB.

Av 2 kap. 6 § MB framgår att för en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön. Bestämmelserna i 3 och 4 kap.

ska, bl.a. vid prövning av frågor enligt 7 kap., tillämpas endast i de fall som gäller ändrad användning av mark- eller vattenområden.

Enligt 5 § förordning (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m. ska den myndighet, som ska tillämpa bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken i ett ärende, i beslutet ange om den prövade anläggningen, verksamheten eller åtgärden går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande regionplanen eller kommunala översiktsplanen.

I 3 kap. 6 § andra stycket MB anges att områden som är av riksintresse för naturvärden, kulturmiljövärden eller friluftslivet ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada natur- eller kulturmiljön. I 4 kap. 2 § MB ska inom området Vättern med öar och strandområden, turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

BEDÖMNING

Länsstyrelsen arbetar med de av riksdagen beslutade miljömålen. Naturreservatsbildning av Bosgårdsbranten bidrar till miljökvalitetsmålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Bosgårdsbranten är en värdefull äldre naturskog i en solexponerad västbrant. Naturreservatsbildning av Bosgårdsbranten prioriteras i enlighet med den strategi som finns vid urval om skogsområden för långsiktigt skydd (Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. 2006, Länsstyrelsen i Jönköpings län och Skogsvårdsstyrelsen Jönköping-Kronoberg). Bosgårdsbranten är inom högsta värdegrupp och bedöms ha högt naturvärde på beståndsnivå vilket innebär stor mängd och hög kvalitet av bland annat gamla och grova träd. Bosgårdsbranten ligger inom värdestrakten Östra Vätterbranterna samt i en ansamling av naturreservat. Bosgårdsbranten tillsammans med omkringliggande naturreservat bedöms därför ha goda möjligheter att bevara biologisk mångfald på lång sikt. I Bosgårdsbranten växer ädel- och triviallövskog vilket är en prioriterad skogstyp vid val av områden för långsiktigt skydd.

Bosgårdsbranten är nyckelbiotopsinventerad av Skogsstyrelsen och stora delar av brantmiljön klassas som naturvärdesobjekt. Rödlistade arter samt flera signalarter är funna i Bosgårdsbranten. Området är riksintresse för både naturvård (NRO06008) och friluftsliv (Vättern med öar och strandområden) samt ingår i Jönköpings läns naturvårdsprogram (objekt nr 80-34).

Länsstyrelsen bedömer att områdets höga naturvärden motiverar ett skydd mot skogsbruk och exploatering. För att bevara områdets naturvärden är området i behov av en anpassad skötsel där gran hålls efter till förmån för

lövträd och tall och vid behov friställs grova lövträd. Området ska därför skyddas som naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att bevara en äldre skog med framför allt lövträd och tall samt viktiga strukturer som döda träd och grenar. Länsstyrelsen har enligt 7 kap. 25 § MB avvägt föreskrifterna för området mot sakägares intresse och bedömer att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Naturreservatsbildningen är förenlig med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB och med den för området gällande översiktsplanen.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

Remissvar - Länsstyrelsens ställningstagande

Söder om Bosgårdsbranten ligger en pumpstation för det kommunala VA-nätet. Det kan finnas angelägna allmänna intressen att fastigheterna nordost om Bosgårdsbranten kopplas upp mot det kommunala VA-nätet genom naturreservatet om det inte finns några andra lämpliga alternativ. Ärendet får, om det blir aktuellt, hanteras i särskild ordning.

Parkeringsplats eller andra anläggningar för friluftsliv planeras eller prioriteras inte vid Bosgårdsbranten. Att tillgodose områden för friluftsliv är inget utpekat syfte för detta naturreservat. Vidare bedömer Länsstyrelsen att det inte finns någon lämplig väg fram till naturreservatet dit besökare kan hänvisas. De vägar som finns är alla mycket små och har villabebyggelse eller gårdsplaner i direkt anslutning. Istället hänvisas bilburna besökare till de närliggande naturreservaten Vista kulle, Huskvarnabergen, Råbyskogen och Slottsberget som alla har parkeringsplats samt anordningar för friluftslivet.

Naturreservatets storlek har prövats enligt 7 kap. 25 § MB, i syfte att på bästa sätt binda samman områdets värdekärnor utan att inskränka på den enskildas intresse och rätt att använda marken. En nyckelbiotop i direkt anslutning till naturreservatet i norr ingår inte. Detta område omfattas av vattendom och i området finns vattentub, en äldre väg och ett kraftverk. Det råder oklarheter kring lokaliseringen av kraftverket i förhållande till E4:an samt hur tillgängligheten för tunga maskiner ska ske. Så länge dessa oklarheter råder är det inte motiverat att låta området ingå i naturreservatet. En stor del av nyckelbiotopens areal ligger dessutom inom det området som tas i anspråk av vattentubens sträckning.

Ekonomisk redovisning av framtida skötsel i området finns inte i beslutet eller i tillhörande bilagor. Siffror för olika kostnader blir snabbt inaktuella och arbeten i naturreservat ska i regel hanteras genom offentlig upphandling varför det är olämpligt att uppskattade kostnader redovisas. Länsstyrelsens medel för skötsel av naturreservat är avhängigt den årliga statsbudgeten och fördelning från Naturvårdsverket, faktorer Länsstyrelsen inte råder över.

Normalt underhåll av befintliga ledningar är undantaget från naturreservatets föreskrifter.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen (Miljödepartementet) **genom skrivelse till Länsstyrelsen** – se bilaga 4 (formulär 23).

Uppllysning

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, samt i Jönköpings-Posten. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § MB träder i kraft den 13 mars 2012 och de gäller omedelbart även om de överklagas. Den som berörs av detta beslut har rätt att överklaga. Överklagandet ska ha inkommit till Länsstyrelsen senast den 8 mars 2012.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket t.f. länsråd Anneli Wirtén beslutat och naturvårdshandläggare Henrik Gustafsson varit föredragande, har även funktionsansvarig områdesskydd Malin Lund deltagit.

Anneli Wirtén

Henrik Gustafsson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Sakägarförteckning
4. Hur man överklagar
5. Sändlista

Naturreseptatet Bosgårdsbranten

Bilaga 1

Tillhör Länsstyrelsens beslut
2012-02-09, dnr 511-10831-05

Teckenförklaring

1:10 000

Naturreseptatets gräns	Fastighetsgränser
Föreskriftsområde B3	Stigar och/eller traktorvägar

© Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

Skötselplan för naturreservatet Bosgårdsbranten i Jönköpings kommun

Innehållsförteckning

1. SYFTET MED NATURRESERVATET	2
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	2
2.1 Administrativa data	2
2.2 Topografi, geologi och hydrologi	3
2.3 Historik och markanvändning	3
2.4 Växt- och djurliv	4
2.5 Friluftsliv	4
2.6 Bebyggelse och anläggningar	4
2.7 Källförteckning	5
3. MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR NATURRESERVATET	5
3.1 Övergripande mål med skötseln	5
3.2 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	5
3.3 Friluftsliv och gränser	7
3.4 Sammanfattning av planerade skötselåtgärder	7
4. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	8
4.1 Uppföljning av skötselåtgärder	8
4.2 Uppföljning av bevarandemål	8
5. BILAGOR	8

Skötselplanens giltighetstid

Skötselplanen har upprättats av Länsstyrelsen i Jönköpings län år 2011 och gäller tills vidare men bör revideras när tillsyn eller uppföljning visar att behov finns. Beslutets syfte och föreskrifter sätter ramarna för skötselplanens revidering.

Vid frågor om skötsel av naturreservat kontakta Länsstyrelsens växel, telefon: 036-39 50 00.

1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara en äldre lövskog med inslag av tall och solexponerade träd med dess biologiska mångfald
- bevara skog i brantmiljö med dess biologiska mångfald
- omföra en mindre granplantering till lövskog

Syftet ska uppnås genom att:

- gran avverkas och hålls efter på flacka partier i lövskogen och vid behov friställs grova lövträd
- brantskogen lämnas i huvudsak för fri utveckling
- ett mindre område med planterad granskog avverkas och omförs till lövskog

2. Beskrivning av området

2.1 ADMINISTRATIVA DATA

Namn	Bosgårdsbranten
Skyddsform	Naturreservat
Areal	33 hektar (ha) varav vatten 0 ha
Beslut om Natura 2000	nej
IUCN-kategori	IV – Habitat/Artskyddsområde
Miljömål	Levande skogar Ett rikt växt- och djurliv
Län	Jönköping
Kommun	Jönköping
Socken	Skärstad
Naturgeografisk region	Sydsvenska höglandets centrala och östra delar (13)
Karta	Fastighetskarta: 7E3b Terrängkarta: 7ESV
Lägesbeskrivning	2 km väster om Kaxholmen mellan Vättern och Landsjön
Fastighet(er)	Del av Bosgård 1:2, 1:12, 2:8, 1:25 och 4:1 Nyttjanderätter och servitut redovisas i sakägarförteckningen, bilaga 3
Markägarkategorier	Enskilda
Gräns	Enligt beslutskartan, bilaga 1. Gränsen är inmätt av Lantmäteriet.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Jönköpings län
<i>Areal per markslag</i>	
Skog	32 ha
Impediment	1 ha

<i>Naturtyper</i>	<i>Natura 2000-habitat*</i>		
Barrblandskog	9 ha	Västlig taiga (9010)	ca 5 ha, övrig mark ej klassad.
Lövskog	23 ha	Ädellövskog (9020)	ca 10 ha, övrig mark ej klassad.
Övrig mark (impediment)	1 ha		

* Fältinventering för att urskilja Natura 2000-habitat är ej genomförd.

2.2 TOPOGRAFI, GEOLOGI OCH HYDROLOGI

Bosgårdsbranten är kuperad med lägsta punkt i väster vid E4:an ca 100 meter över havet och högsta punkt en liten kulle i öster ca 200 meter över havet. Det finns flera stup på ca 10 meter ner mot E4:an. Berggrunden utgörs av äldre och yngre granit och berg går i dagen på flera platser. Jordarten i området utgörs av ett tunt moräntäcke. Inom området går ett par diken samt rinner några bäckar som alla mynnar i Vättern. Det finns även ett par små vattensamlingar på flacka partier. Delavrinningsområde är "Utloppet av Vättern" och huvudavrinningsområde är "Motalaström".

2.3 HISTORIK OCH MARKANVÄNDNING

Kartmaterial, från Lantmäteriet, som finns över Bosgårdsbranten är mycket omfattande. Mycket information kan nås via ägodelningskartan år 1777 och storskifteskartan år 1880 men även från den betydligt modernare ekonomiska kartan från år 1950. Inom naturreservatet finns inte några registrerade fornlämningar.

ÄGODELNINGSKARTA ÖVER BOSGÅRDS BYELAGS ÄGOR ÅR 1777

Hela Bosgård är indelat i delområden som avskiljs med gärdesgårdar och varje delområde är noggrant redovisat. Norra delen av reservatet benämns som Norra och Södra Klef och redovisas som höglänt och bergig hårdvall respektive mindre bergaktig hårdvall. På kartan är området markerad som trädklätt. På fastigheten Bosgård 1:25 fanns en åkerlycka, Madkärrslycka, som beskrevs som mager grusjord till 1 ½ korns avkomst. På samma fastighet låg två ängar, Madkärr och Hästhagen, som båda var hårdvall beväxt med ek, al och björk. Den sydvästra branten (Bosgård 1:25 och 4:1) kallades Bockängen som var en mycket bergig och höglänt trädklädd hårdvall gemensam för hela byalaget. På höjden i söder låg en betesmark kallad hästhage och klassad som högländ hårdvall utan inslag av träd. Den sydöstra delen av reservatet på Bosgård 4:1 beskrivs som bergig och höglänt trädklädd betesmark gemensam för hela byalaget.

STORSKIFTESKARTAN ÅR 1880

Storskifteskartan delar marken i ännu mindre delområden men i huvudsak är markanvändningen den samma som år 1777. Stora delar av reservatet klassas som stenbunden eller bergbunden mark. Några delar benämns som

ljungbeväxt mark eller beväxt med ormbunke. Området kring Madkärrslyckan och Madkärret har utvidgats och delområden som slåttervall, kärr, hårdvall, slåttersidd och linda kan utläsas ur kartan. Till Madkärret går även en samfärdig väg från Edeskvärnavägen. Flera fastigheter i byn blev delägare till denna väg.

EKONOMISKA KARTAN ÅR 1950

Kartan från år 1950 ger vid handen en löv- och barrblandskog mycket gemensamt med hur området ser ut idag; en skiftande skog som domineras av lövträd och tall. De flacka partierna i sydost är något glesare på 1950-tals kartan jämfört med i dag och två små åkerlyckor är fortfarande i drift.

2.4 VÄXT- OCH DJURLIV

Bosgårdsbranten utgörs av en mycket skiftande skog där ek dominerar på flacka partier. Där jordtäcket är tunt och berg går i dagen växer senvuxen tall. I rasbranter och stenskravel växer bl.a. lind. Flera lindar är sedan lång tid tillbaka hamlade och har ett säregnet utseende med grov bas och många stammar. Spritt i området växer även oxel, alm, ask, rönn, fågelbär, bok, vildapel, asp, björk, hassel, hägg och gran. Flera träd i reservatet är gamla och grova och står solbelysta. I hela reservatet finns döda träd, både som solbelysta torrakor i brantpartierna och som mossbelupna lågor i skuggiga och fuktiga delar. En mångfald av trädslag är viktig för ett rikt växt- och djurliv då olika arter av svampar, lavar, mossor, kärlväxter, insekter och fåglar är knutna till olika trädslag.

Markfloran är bitvis frodig med arter som skogsbingel, gulsippa, blåsippa, ormbär och tandrot. Det är även små partier med vitsippa och liljekonvalj. Där berg går i dagen och jordtäcket är tunt växer bl.a. ljung. Fågellivet i Bosgårdsbranten utmärks av många häckande fåglar ur flera familjer som duvor, hackspettar, trastar, sångare, mesar och finkar. Längs med Vätterbranten pågår, under framför allt hösten, ett mäktigt fågelsträck.

Kända förekomster av signalarter och rödlistade arter finns samlade i bilaga 2a.

2.5 FRILUFTSLIV

Genom området går flera stigar/ridstigar och det finns platser med fin utsikt över Vättern.

2.6 BEBYGGELSE OCH ANLÄGGNINGAR

En kraftledning löper längs naturreservatets östra kant och korsar naturreservatet i norr. En pumpstation ligger strax utanför naturreservatets sydvästra hörn och vatten- och avloppsledningar går eventuellt igenom naturreservatet. En samfärdig väg, som idag mest liknar en stig/ridstig, gör en lov in i reservatet. Traktörvägar finns i reservatet och är delvis sammankopplat med stigsystemet. I anslutning till naturreservatet i norr ligger en

sommarstuga. Flera hustomter gränsar till reservatet. Ett dike som avvattnar åkermark går in i reservatet och får rensas av markägarna. En 3G-mast ligger utanför men omgärdas av naturreservatet i norr.

2.7 KÄLLFÖRTECKNING

Lantmäteriet - historiska kartor. Karta över Bosgårds byalags ägor år 1777.
Lantmäteriet - historiska kartor. Storskifteskarta över Bosgård år 1880.
Länsstyrelsen i Jönköpings län. Databas över hotade arter.
Länsstyrelsen i Jönköpings län, 1995. Natur i Jönköpings län.
Länsstyrelsen och Skogsvårdsstyrelsen. Strategi för formellt skydd av skog i Jönköpings län. Meddelande 2006:8.
SGU Jordarts- och bergrundskarta.

3. Mål och skötselåtgärder för naturreservatet

3.1 ÖVERGRIPANDE MÅL MED SKÖTSELN

Bosgårdsbranten ska utgöras av en biologiskt värdefull naturskog där lövskog dominerar på stora delar men där även tall och gran kan dominera i branterna. Solexponerade träd i branterna och grova solexponerade träd på flacka partier utgör värdefulla inslag i reservatet.

3.2 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

För skötselområdesindelning, se skötselplankarta bilaga 2b.

SKÖTSELOMRÅDE -1	BRANTSKOG	12,9 HEKTAR
Naturtyp: barrblandskog och lövskog		12,9 ha
Natura 2000-habitat: västlig taiga (9010)		ca 5 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Genom hela reservatet går en västbrant som bitvis stupar ner mot E4:an. Berg går i dagen och det finns raspärtier med stenskravel där lind växer. Markskiktet är bitvis magert där berg går i dagen och ljung växer medan det i raviner är rikare med tandrot och blåsippa. Skogen är genomgående gammal och det finns rikligt med solexponerad död ved och gamla senvuxna träd samt en stor spridning av trädslag, både barrträd, ädellövträd och triviallövträd.

BEVARANDEMÅL

Brantskogen ska vara en biologiskt värdefull skog om minst 12 hektar med gamla solbelysta träd, torrakor, lågor och stor trädslagsblandning och en skog där naturliga processer får råda.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Brantskogen lämnas för i huvudsak fri utveckling. Åtgärder för att förhindra invandrande icke inhemska arter genomförs vid behov.

LÖPANDE SKÖTSELÅTGÄRDER

- Inga åtgärder aktuella.

SKÖTSELOMRÅDE - 2	LÖVSKOG	20 HEKTAR
Naturtyp: lövskog		20 ha
Natura 2000-habitat: ädellövskog (9020)		ca 10 ha

OMRÅDESBESKRIVNING

Stora delar av Bosgårdsbranten utgörs av lövskog där ek dominerar på flacka partier. Bitvis är det rikligt med lind, oxel, hägg och vildapel liksom vissa områden med asp och andra med björk. Spritt finns även tall samt alm och ask. Markskiktet är delvis frodigt med skogsbingel, gulsippa, blåsippa, ormbär och tandrot.

BEVARANDEMÅL

Lövskogen ska vara biologiskt värdefull, minst 20 hektar stor, och domineras av lövträd där det alltid ska finnas rikligt med ädellövträd, grova träd och naturvärdesträd men där det i successioner även kan finnas en hög andel triviallövträd. Även tall kan finnas spritt i området liksom grova solexponerade träd och död ved medan andelen gran alltid ska hållas på en låg nivå.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

- Gran avverkas vid behov. Avverkningsrester körs ut på ett sätt så inga markskador uppstår. Gran ska hållas på en låg nivå för att inte konkurrera med lövträd.
- Utglesning kring grova träd och luckhuggning görs vid behov. Motivet till detta är att gynna grova lövträd och solexponera träd och död ved vilket i sin tur är viktigt för flera insektsarter.

ÖVRIGT

- Delar av detta område har varit betesmark för får. Finns det ett intresse från markägarens sida att återuppta betesdrift i området så är det förenligt med reservatets syfte. Området ska inte omföras till betesmark utan blir i så fall ett skogsbete med bevarad trädstruktur. Stängsling är tillståndspliktigt enligt reservatets föreskrifter och om frågan blir aktuell kontaktas Länsstyrelsens reservatsförvaltning.

SKÖTSELOMRÅDE - 3 GRANPLANTERING 0,1 HEKTAR

OMRÅDESBESKRIVNING

En mindre granplantering där skötselområdet efter avverkning ingår i skötselområde 2 med dess bevarandemål och skötselåtgärder.

RESTAURERINGSÅTGÄRDER

Planteringen avverkas senast år 2025. Därefter ska området bli en lövskog och ingå i skötselområde 2. Lämpliga åtgärder för att omföra området till lövskog genomförs.

3.3 FRILUFTSLIV OCH GRÄNSER

Inom Bosgårdsbranten går strövstigar, ridstigar och gamla skogsvägar som får underhållas. I Bosgårdsbranten iordningställs inga anordningar för friluftsliv utöver en informationstavla.

SKÖTSELÅTGÄRDER

- Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft.
- En informationstavla ska placeras ut inom 1 år efter att beslutet om naturreservatet vunnit laga kraft. Tavlan ska innehålla karta över området, information om naturreservatets naturvärden, naturreservatsföreskrifter för allmänheten samt delar av allemansrätten.

3.4. SAMMANFATTNING AV PLANERADE SKÖTSELÅTGÄRDER

Åtgärd	Var	När
Gränsmarkering	Yttergräns	Inom ett år efter beslut
Informationsskylt	Hörnet i SO	Inom ett år efter beslut
Avverkning gran	Skötselområde 3	Senast år 2025
Röjning gran & utglesning	Skötselområde 2	Vid behov

4. Dokumentation och uppföljning

4.1 UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Alla skötselåtgärder som utförs inom naturreservatet ska dokumenteras, skriftligt och vid behov med foto. I dokumentationen ska framgå vilka åtgärder som genomförts och när de genomfördes, samt vem som utförde åtgärden.

4.2 UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

En fördjupad uppföljning av naturreservatets värden (natur- och friluftslivs-värden) och de uppsatta bevarandemålen bör ske. Uppföljningen ska ske enligt riktlinjer för uppföljning av skyddade områden.

5. Bilagor

- 2a Artlista
- 2b Skötselplankarta

Urval av arter inom naturreservatet Bosgårdsbranten

Nedan redovisas kända förekomster av rödlistade arter och signalarter. Arterna är indelade i grupp och därefter i bokstavsordning efter det svenska namnet med det latinska namnet inom parentes.

Kategori: RE (nationellt utdöd), CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad), DD (kunskapsbrist), LC (rödlistad 2005 men 2010 bedömd livskraftig), S3 (høgt signalvärde), S2 (medelgott signalvärde), S1 (lågt signalvärde).

Inventerat: det år som senaste fyndet observerades.

Referens: SKS (Skogsstyrelsen), LST (Länsstyrelsen).

Tabell över kända förekomster av rödlistade arter och signalarter.

Art	Kategori	Invent.år	Ref.
Kärlväxter			
Alm (<i>Ulmus glabra</i>)	VU	2010	LST
Ask (<i>Fraxinus excelsior</i>)	VU	2010	LST
Blåsippa (<i>Hepatica nobilis</i>)	S1	2010	LST
Gulsippa (<i>Anemone ranunculoides</i>)	S3	2010	LST
Lind (<i>Tilia cordata</i>)	S3	2010	LST
Ormbär (<i>Paris quadrifolia</i>)	S1	2010	LST
Tandrot (<i>Cardamine bulbifera</i>)	S3	2010	LST
Mossor			
Bågpraktmossa (<i>Plagiomnium medium</i>)	S3	2001	SKS
Västlig hakmossa (<i>Rhytidiadelphus loreus</i>)	S3	2001	SKS
Svampar			
Hasselticka (<i>Dichomitus campestris</i>)	S3	2010	LST
Fåglar			
Entita (<i>Parus palustris</i>)	LC	2010	LST
Rosenfink (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	VU	2010	LST

Källförteckning

Artdatabanken 2010. Rödlistade arter i Sverige 2010.

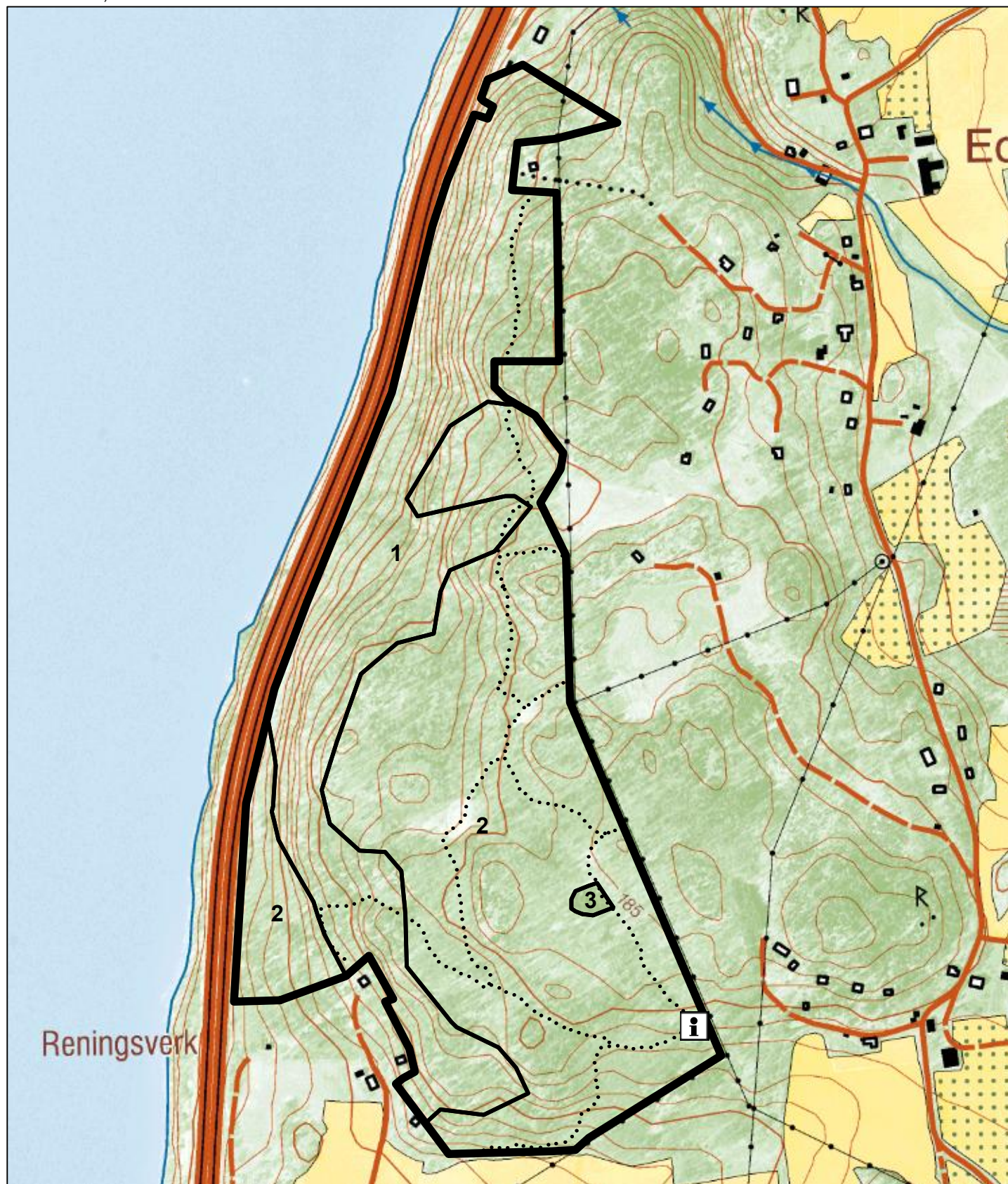
Skogsstyrelsen 1994. Signalarter i projekt nyckelbiotoper.

Skogsstyrelsen 2000. Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog.

Naturreservatet Bosgårdsbranten

Bilaga 2b

Skötselplankarta
Tillhör Länsstyrelsens beslut
2012-02-09, dnr 511-10831-05

Teckenförklaring

- Naturreservatets gräns
- Stigar och/eller traktorvägar
- Informationsskylt

Skötselområden

- 1 - Brantskog
- 2 - Lövskog
- 3 - Granplantering

© Lantmäteriet

Kartkälla: Länsstyrelsen i Jönköpings län.

Godkänd från sekretessynpunkt för spridning.
Lantmäteriverket 1999-09-16.

